



## Kamp is een werkgever

Het Nederlandse pensioenprobleem is ondanks het zogenaamde Pensioenakkoord van september jongstleden nog helemaal niet opgelost. In de eerste plaats, dat akkoord zelf. Het is wederom een principe-akkoord, waarbij nog vele details in de komende maanden moeten worden ingevuld. Welke discontovoet gaat gebruikt worden om toekomstige verplichtingen te waarderen? Gaan de oude reserves worden ingebouwd in een nieuw stelsel? De meerderheid van werknemers, aangesloten bij FNV-bonden, pikt het niet. Er zal nog heel wat water door de Rijn moeten stromen voordat er echt een akkoord is, en dat kan nog heel anders uitvallen.

Maar daarnaast krijg ik het onprettige gevoel dat er een soort van impliciete samenzwering gaande is, waarvan de werknemers en gepensioneerden de dupe dreigen te worden. Op het gevaar af dat de lezer mij voor paranoïde verklaart en lezing van dit stuk voortijdig beëindigt, laat mij het uitleggen. Er is een basale onevenwichtigheid in de onderhandelingsstructuur. De onderhandelingen worden gevoerd door sociale partners, maar bij al deze besprekingen en vingeroefeningen worden achter de schermen ambtenaren betrokken van de minister van Sociale Zaken en dat betekent dat de invloed van de heer Kamp en het kabinet zeer groot is bij deze onderhandelingen. Het lijkt of de minister de onpartijdige vertegenwoordiger is van het algemeen belang, dat wil zeggen dat hij gelijkelijk de belangen vertegenwoordigt van alle burgers van Nederland, werknemers en gepensioneerden. Maar in werkelijkheid vertegenwoordigt hij hoofdzakelijk twee deelbelangen. In de eerste plaats is de Staat de grootste werkgever van het land en impliceert elke premiestijging bij het ABP een stijging van de werkgeverslasten en dus de staatsuitgaven. Bovendien leidt elke premieverhoging, ook bij niet-ambtenaren, tot een daling van de belastingontvangsten, omdat pensioenpremies fiscaal aftrekbaar zijn. Kortom, minister Kamp is allerminst de onpartijdige arbiter in een onderhandelingsituatie van werkgevers en werknemers. Hij is ook een werkgever. De eigenlijke werkgevers – Wientjes en de zijnen – zijn natuurlijk ook allerminst geporteerd voor een stijging van de pensioenpremies. En daarmee is er een situatie geschapen van twee tegen één. Het ware wenselijk dat bij dit soort onderhandelingen een echte onpartijdige voorzitter of mediator de besprekingen zou leiden.

Ten slotte moeten we ook nog even de vakbondvertegenwoordigers in het hart kijken. Voor hen is de keuze van een hogere premie ook niet het middel om zich

heel populair te maken. Een hogere premie betekent immers minder loon in het handje en jongeren – zeg beneden de 45 – zien hun pensioen als een ver-van-mijn-bedshow. Degenen met de grootste directe belangen, de gepensioneerden, mogen niet meedoen aan de onderhandelingstafel. Is het gezien deze achtergrond niet te verwachten dat het aanvullend pensioen het kind van de rekening wordt en dat mevrouw Jongerius met een allerbedroevendst resultaat wordt afgescheept?

Gelukkig zijn FNV Bondgenoten en ABVA-KABO, die samen de meerderheid van de FNV-leden vertegenwoordigen en betrokken zijn bij negentig procent van de CAO's in ons land, op het laatste moment nog de schellen van de ogen gevallen. Het is nog geen gelopen race.

De publieke discussie wordt nu nog verder gecompliceerd doordat jongeren zich luidruchtig in de discussie mengen. Zij zijn bang dat, omdat de ouderen staan op de consumptie van hun opgebouwde rechten, de reserves leeggegeten zullen zijn wanneer zij over twintig jaar aan de bak komen. Daar zit zeker wat in. De enige oplossing is dat de premies structureel omhoog gaan om hun pensioenen veilig te stellen. Zij leven immers circa acht jaar langer dan de huidige gepensioneerden. Het is geen kwestie tussen ouderen en jongeren, waarbij de keuze is tussen korting van de huidige pensioenen of korting van de toekomstige pensioenrechten van actieven. Het huidige premieniveau is simpelweg te laag om de toekomstige aanspraken te financieren. Ondertussen loopt de trein rustig verder. Enige dagen terug kondigde de toezichthouder DNB af, dat vele “onder water staande” pensioenfondsen de premie voor het jaar 2012 mochten “dempen”, terwijl anderzijds de pensioenuitkeringen gekort worden. Dit is toch wel het cynisme ten top. In plaats van dat men het dijken bouwen geen dag meer uitstelt en de premies bij die fondsen structureel verhoogt, wordt alleen maar over korten en afstempelen van pensioenen gepraat. Ook de pensioenconsultant AON-Hewitt en vele andere deskundigen zeggen dat er geen dag gewacht moet worden met het verhogen van de premie. Wanneer gepensioneerden zich gaan roeren, zoals ook Marcel van Dam onlangs in de Volkskrant suggereerde, moeten we daar niet verbaasd van opkijken.